28 Σεπτεμβρίου 2026

Άγιος Ιερομάρτυς Αλκίσων, Μητροπολίτης Νικοπόλεως

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Στα χρόνια της βασιλείας του αυτοκράτορα Αναστασίου Ά (491-516) στη μητρόπολη της αποστολικής Εκκλησίας της Νικοπόλεως (Πρέβεζα) αρχιεράτευε ο Αλκίσων, ένας από τούς πλέον διακεκριμένους ιεράρχες της εποχής. Ήταν στολισμένος με τις χάριτες του Αγίου Πνεύματος και ποίμαινε τούς χριστιανούς

του με μοναδικό γνώμονα την εν Χριστώ σωτηρία τους. Στα πλαίσια αυτά μερίμνησε και για την ανέγερση μεγάλης βασιλικής (ναού) πού μέχρι σήμερα φέρει το όνομά του.

Δυστυχώς όμως επρόκειτο να δοκιμαστεί στη ζωή του. Διότι συνέβη ό αυτοκράτορας Αναστάσιος, παρά τις άλλες ικανότητές του, να παρεκκλίνει από την ορθόδοξη Πίστη, ακολουθώντας τούς αντιχαλκηδονίους αποσχιστές Σεβήρο και Φιλόξενο. Με το διάταγμά του (γνωστό στην εκκλησιαστική Ιστο-ρία ως «Τύπος του Αναστασίου» δεν δεχόταν την Δ οικουμενική Σύνοδο της Χαλκηδόνας (481) και εξαπέλυε διωγμό εναντίον των ορθοδόξων επισκόπων. Μεταξύ εκείνων πού υποτάχθηκαν στα κελεύσματα του «Τύπου» ήταν και ο Θεσσαλονίκης Δωρόθεος, έξαρχος του Ιλλυρικού και εκκλησιαστικός προϊστάμενος και του Αλκίσωνος. Έτσι ό μητροπολίτης Νικοπόλεως κλή-θηκε εκ των πραγμάτων να αντιμετωπίσει τις απειλές του βασιλιά και τις «συστάσεις» τού Θεσσαλονίκης. Αν έλαβε λοιπόν πρωτοβουλίες για την προάσπιση της ορθοδόξου πίστεως, με συμμά-χους μερικούς επισκόπους του Ιλλυρικού και τον πάπα Ρώμης Ορμίσδα (πού όμως ήταν υπόδουλος στους Γότθους και λίγα πράγματα μπορούσε να κάνει).

Συγκάλεσε λοιπόν στη Νικόπολη (το 512) Σύνοδο, στην οποία έλαβαν μέρος 40 επίσκοποι τού Ιλλυρικού και με αποφασιστικότητα καταδίκασαν τον «Τύπο του Αναστασίου», μη λαμβάνοντας υπόψη τις απειλές του ιδίου και του Θεσσαλονίκης Δωροθέου. Ή στάση του Αλκίσωνα έδωσε θάρρος σε πολλούς ορθοδό-ξους ποιμένες και μοναχούς σε όλη την αχανή αυτοκρατορία, με αποτέλεσμα να αξιώσουν από τν αυτοκράτορα τη σύγκληση νέας Συνόδου για να βρε-θεί λύση. Αυτή συγκλήθηκε το έτος 516 στην Ηράκλεια της Θράκης παρου-σία περισσότερων από 200 αρχιερέων, με διακρινόμενο και εκεί τον Αλκίσωνα. Πλην όμως ο δόλιος βασιλιάς, φοβούμενος τις αποφάσεις της, όχι μόνο δεν επέτρεψε να συνεδριάσουν, αλλά συνέλαβε τούς αρχιερείς και τούς υπέβαλε σε κακουχίες, εκδηλώνοντας εντονότερη την οργή του κατά του Αλκίσωνος, τον όποιο φυλάκισε στην ΚΠολη επί πέντε μήνες! Εκεί δοκίμασε ποικίλες πιέ-σεις, βασανισμούς, μαστιγώσεις, δείχνοντας υπομονή και καρτερία. Αλλά λόγω και της γεροντικής του ηλικίας δεν άντεξε περισσότερο. Και το επόμενο έτος (517) παρέδωσε στη φυλακή το πνεύμα του στον Κύριο, αναδειχθείς φλογερός ομολογητής της ορθοδόξου Πίστεως και μέγας αγωνιστής. Αμέσως μετά την κοίμησή του οι επίσκοποι και ιερείς της Μητροπόλεώς του τον ονόμασαν «εν αγίοις πατέρα» τους σε επιστολή προς τον πάπα Ρώμης.

Παλαιοχριστιανική Βασιλική του Αλκίσωνος-Εσπερινός 2013

[youtube https://www.youtube.com/watch?v=SwPh-dK9uMU?version=3&rel=1&fs=1&showsearch=0&showinfo=1&iv_load_policy=1&wmode=t

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com